

Szada Nagyközség Nyilvános Környezeti Információs Rendszere (KIR)

– szerkezeti felépítés és tartalom –

Bevezetés

A Nyilvános Környezeti Információs Rendszer (KIR) az Önkormányzat honlapján elérhető Internetes térképi (térinformatikai) rendszer, amely földrajzi helyhez kötöten kezeli a környezeti információkat. Ezzel kapcsolatos szolgáltatásait interneten/intraneten keresztül nyújtja az önkormányzat munkatársai és a nyilvánosság (gazdasági élet szereplői, civil szervezetek, lakosság) számára.

A KIR célja a környezeti, társadalmi és gazdasági szempontokat egyforma súllyal kezelő fenntartható fejlődés helyi, térségi előmozdítása, a környezeti adatok, információk nyilvánossága révén.

A KIR folyamatosan frissített, on-line tájékoztatást nyújt a község környezeti állapotáról, a természeti erőforrások felhasználásáról, a helyi környezetvédelmi konfliktusokról és azok kezeléséről, a környezet-egészségügyi helyzetről. A KIR jelentősebb közérdekű környezeti információit évente egy helyi lapnak is le kell közölnie. Az SZFFP által előírt Éves Lakossági Fenntarthatósági Programterv és Tájékoztató a környezetminőség alakulásának főbb irányvonalait és a lakossági-önkormányzati együttműködéssel megvalósítandó feladatokat mutatja be a helyi közösségnek.

1. A KIR előnyei:

- Hozzájárul a környezeti adatok nyilvánosságával kapcsolatos jogszabályok előírásainak teljesítéséhez, a lakosság tájékoztatásához
- Adatai segítik a településfejlesztési, -rendezési döntések környezetvédelmi megalapozását
- Átfogó képet ad a település korábbi és aktuális környezetállapotáról, mellyel a várható környezeti trendek megbecsülhetők
- Segíti a hazai és Európai Unió környezetvédelmi és településfejlesztési pályázati dokumentumok megalapozását
- Segíti a Környezetvédelmi Program megvalósításának nyomon követését, hatékonyságának folyamatos vizsgálatát
- Az előbbieket kapcsán lehetővé teszi az önkormányzat környezetvédelmi teljesítményértékelését

2. A KIR szerkezeti és tartalmi felépítése

A KIR felépítése során törekedni kell a környezeti adatok, információk legalább 2005-ig visszanyúló beépítésére is, mivel csak több éves adatsorok alkalmasak a különböző trendek megállapítására.

Témakör	Információk, adatok	Környezeti kulcsmutatók (indikátorok, 2005-2007)
Levegőminőség	Meteorológiai paraméterek (éves csapadékmennyiség, min., max. és átlaghőmérsékletek, napsütéses órák száma/év stb.) Pollenhelyzet Levegőminőségi- vagy „zuzmóterkép” Környezet-egészségügyi adatok (pl. pollen eredetű allergiás megbetegedések száma a településen)	A fő közlekedési utakon áthaladó járművek száma (átlag járműforgalom/nap/év) Földgáz-hálózatba bekötött háztartások aránya (%/év)
Felszíni és felszín alatti vizek állapota és mennyisége	Települési csapadék- és szennyvízelvezető, -kezelő rendszer paraméterei (kiépítettség: %, kapacitás kihasználtság: %) Környezet-egészségügyi adatok (ivóvíz minősége a határértékekhez viszonyítva)	A szennyvízcsatorna-hálózatra csatlakozott háztartások aránya (%/év) Az egy főre jutó vízfogyasztás (m ³ /év)
Természet és táj állapota	Védett területek, országos ökológiai hálózat elemei (méret, elhelyezkedés) Élőhely-térkép, tájtörténet Természetvédelmi (kezelési, rehabilitációs) tervek Táji és Természeti Értékkataszter (egyedi tájértékek, védett állat-, növény- és gombafajok)	Védett területek részesedése (%) az egész közigazgatási területből Egyedi tájértékek száma (db./ha)
Területhasználat	Településrendezési Terv Légifelvételek, úrfelvételek	A beépített területek aránya (%/év) az egész közigazgatási területből
A települési és az épített környezet	Helyi Építési Szabályzat, szabályozási tervek, építési övezetek, helyrajzi számos településtérkép	A közterületi zöldfelületek részesedése (%/év) a belterületből
Hulladékgazdálkodás	Szelektív hulladékgyűjtési pontok, hulladékudvar Szervezett hulladékszállítás zónái Gazdasági kereskedelmi és szolgáltató szervezetek hulladékkezelése Veszélyes hulladékok kezelése Illegális hulladéklerakók	A szelektíven gyűjtött kommunális hulladék részesedése (%/év) az összes hulladékból Az egy főre jutó lakossági hulladék mennyisége (kg/fő/év).
Zaj- és rezgés állapot	Gépjármű forgalmi adatok Zajtérkép	Megegyezik a járműforgalommal kapcsolatos levegőminőségi indikátorral
Közlekedés	Kerékpárutak, vonat- és buszközlekedés	A vonat- és buszjáratot igénybevevők aránya (%) a lakosság körében A kerékpárutak fő közlekedési utak hosszára vonatkoztatott aránya (%)
Energiagazdálkodás	A település energia felhasználása (fosszilis és megújuló energiaforrások, elektromos áram) és a kapcsolódó infrastruktúrák kiépítettsége (%)	A megújuló energiaforrások részaránya a teljes energiafogyasztásból (%/év) Egy főre jutó éves lakossági energiafogyasztás (MJ/fő/év vagy kWh/fő/év egységben)
Környezet-egészségügy	Egészségügyi adatok a helyi lakosság vonatkozásában, és ezek összevetése az országos tendenciákkal	Az allergiás megbetegedésben szenvedők aránya, a teljes lakónépességre vonatkoztatva (%/év) A heveny szívizomelhalás és az alkoholos májbetegedések okozta halálozások aránya az összes halálozáshoz képest (fő/év)

Témakör	Információk, adatok	Környezeti kulcsmutatók (indikátorok, 2005-2008)
Környezeti szemléletformálás, nevelés	Turista utak és tanösvények Óvodai, iskolai programok, foglalkozások	A lakosság „hajlandósága” a környezetvédelem támogatására (kérdőíves felmérés alapján)
Környezetvédelmi dokumentumok	Helyi, térségi tervek, programok (Környezetvédelmi Program, Hulladékgazdálkodási Terv, Éves Fenntarthatósági Intézkedési Terv és ennek részeként Éves Lakossági Fenntarthatósági Programterv és Tájékoztató stb.) Környezetvédelmi témájú önkormányzati rendeletek, határozatok, jegyzőkönyvek	Az SZFFP által kitűzött feladatok megvalósításának aránya (%)
Környezetvédelmi akciók, programok	Önkormányzati és civil kezdeményezések (célok, helyszínek, időpontok stb.)	Az eseményeken résztvevők száma évente
Környezetvédelmi hatóságok, önkormányzat, helyi vállalkozások és civil szervezetek	A jelentős környezetterheléssel és környezeti igénybevétellel működő gazdasági társaságok listája Önkormányzati környezetvédelmi bizottság és referens elérhetőségei Környezetvédelmi hatóságok és környezetvédő civil szervezetek elérhetőségei Linkgyűjtemény	
Társadalmi és gazdasági adatok	Szociális és egészségügyi szolgáltatások Vállalkozások száma, elérhetőségei Kereskedelmi szálláshelyek stb.	

A *környezeti kulcsmutatók* egy olyan eszközkészlet, mely alkalmas Szada környezetállapotának jellemzésére, illetve környezetvédelmi intézkedéseinek, eredményeinek nyomon követésére. E mellett jól mutatják a környezeti trendek alakulását, illetve ennek alapján a várható folyamatok közelítőleg prognosztizálhatók. Fontos szempont, hogy grafikus ábrázolásuk [függőleges tengelyen a változók (pl. az egy főre eső vízfogyasztás), a vízszintes tengelyen pedig az évek] könnyen értelmezhetővé teszi a laikusok számára készült tájékoztatókat.

3. A KIR információs forrásai:

- Önkormányzatok
- Civil szervezetek
- Gazdasági szervezetek
- Hatóságok
- Lakosság

Fontos kiemelni a helyi civil szervezeteket, mint fontos információs forrásokat, ugyanis ezek gyakran részletes(ebb) adatokkal rendelkeznek a környezet állapotáról.

4. A KIR távlati lehetőségei, egyéb célú hasznosítása

A környezeti információkat megjelenítő térképekre olyan tematikus (pl. társadalmi, gazdasági) tartalmak vihetők rá, amelyek további alkalmazási lehetőségeket, illetve a lakosság tájékoztatását teszik lehetővé. Ezek, a teljesség igénye nélkül:

- Önkormányzati ellátási intézmények, körzetek: egészségügyi, oktatási, szociális
- Tömegközlekedési útvonalak, megállók, parkolók
- Helyi vállalkozások stb.